

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: Конфліктологія та теорія переговорів

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Сторінка курсу в Moodle: <https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=2040>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.134:9100/libr/DocSearchForm>

Викладач: **Шевель Інна Петрівна**, кандидат соціологічних наук, доцент (лекції, практичні заняття, підсумковий контроль).

Опис освітньої компоненти

«Конфліктологія та теорія переговорів» є *вибірковою* освітньою компонентою, яка сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних відносин.

Курс передбачає базові знання з актуальних питань конфліктології та побудови продуктивних людських взаємовідносин, формування вмій і навичок вирішення конфліктів у діловій та професійній сферах, міжнародних відносинах, приватному житті. Охоплює сучасні питання проблемного характеру щодо прогнозування й вирішення різних конфліктів у різних сферах соціального життя, що сприятиме розбудові цивілізаційних відносин.

Мета викладання освітньої компоненти «Конфліктологія та теорія переговорів» полягає в тому, щоб ознайомити здобувачів із загальною теорією конфлікту як соціального феномену, з поняттями, методами, концепціями теоретичної конфліктології. Діяльність вітчизняних і закордонних організацій свідчить про необхідність знань і навичок у галузі конфліктології, управління, діагностики, профілактики й прогнозування конфліктів. З розвитком ринкових умов і впровадженням конкурентних відносин ці питання набувають усе більшої значимості, оскільки конкуренція являє собою варіант конфліктної ситуації, яка при визначених умовах переростає в конфлікт. Дати здобувачам цілісне уявлення про теорію і практику дослідження конфліктів,

консенсусу, врегулювання і завершення конфлікту як різновиду соціальної взаємодії і комунікації.

Завдання:

- розкрити сутність методів дослідження та управління конфліктами;
- розкрити природу й теорії конфлікту;
- розглянути типологію конфліктів;
- виявити різницю між соціологією конфлікту, психологією конфлікту та конфліктологією.

Предмет: вивчення законів і категорій, що характеризують конфлікт як явище, як різновид поведінки та взаємодії.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента «Конфліктологія та теорія переговорів» базується на знаннях таких компонент: «Міжнародні політичні комунікації», «Політологія», «Україна в світовій політиці».

Тематичний план освітньої компоненти

Розділ 1. ІСТОРИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ КОНФЛІКТОЛОГІЇ

Тема 1.1. Історія становлення конфліктології.

Тема 1.2. Характеристика конфлікту як соціального феномена.

Тема 1.3. Типологія конфліктів та їх особливості.

Тема 1.4. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки в конфліктів.

Тема 1.5. Динаміка розгортання конфлікту.

Розділ 2. ВРЕГУЛЮВАННЯ ТА РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТІВ

Тема 2.1. Стратегія розв'язання конфліктів.

Тема 2.2. Основні способи вирішення конфліктів.

Тема 2.3. Попередження і регулювання конфліктів.

Тема 2.4. Запобігання виникненню конфліктів.

Тема 2.5. Маніпулятивні технології в переговорному процесі та протидія.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук або персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: освоєння теоретичного матеріалу, комунікації, ведення фахової дискусії та опитувань; виконання завдань самостійної роботи; ознайомлення з літературними джерелами та інформаційними ресурсами в Інтернеті, які рекомендовані навчальним курсом.

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом компоненти та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Microsoft Office для виконання завдань самостійної роботи: конспектування, тезування, анотування, рецензування, підготовка презентацій та інтерактивних матеріалів.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої компоненти

1. Шевель І.П. Сучасний соціальний конфлікт: мікроструктурний підхід Р.Колінза. *Науково-теоретичний часопис. Журнал. Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* 2015/3. С.147-152
2. Шевель І.П. Культурний розвиток соціальних конфліктів та соціальних рухів. Львівський національний університет імені Івана Франка. Вісник Львівського університету. *Серія соціологічна.* Вип. 9. 2015. С.66-72.
3. Шевель І.П. Культурний розвиток соціальних конфліктів. Чорноморський державний університет ім. Петра Могили. *Наукові праці: Науково-методичний журнал.* Вип.246. Том 258. *Серія «Соціологія».* Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2015. С.38-42
4. Шевель І.П. Проблемні аспекти мультикультурних конфліктів в сучасному українському суспільстві. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки.* №1(32) 2017 р. с. 167-170.
5. Шевель І.П. Соціальний конфлікт як життєва сила демократії та джерело політичної модернізації за С.Ліпсетом. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки.* №3-4 (34 - 33) 2017 р. с. 158-162.
6. Шевель І.П. Соціальний конфлікт як феномен соціологічного пізнання. *Науковий журнал ГАБІТУС.* Причорноморський науково-дослідний інститут економіки і інновацій. Випуск 5, Одеса, 2018. с.105-108.
7. Шевель І.П. Використання новітніх методів збору та аналізу соціологічних досліджень соціокультурних процесів. *Соціологічні виміри суспільства.* Зб. наук. праць. Київ: Інститут соціології НАНУ. 2018. с.325- 335.
8. Шевель І.П. Соціокультурна роль та аналіз соціальних конфліктів. *Науковий журнал ГАБІТУС.* Причорноморський науково-дослідний інститут економіки і інновацій. Випуск 6, Одеса, 2018. с.137-140.
9. Шевель І.П. Толерантність як спосіб вирішення конфліктів і запобігання їм. *Науковий журнал ГАБІТУС.* Причорноморський науково-дослідний інститут економіки і інновацій. Випуск 7, Одеса, 2018. с.71-74.
10. Шевель І.П. Попередження соціальних конфліктів за допомогою толерантності. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки.* №2(37) 2018р. с.84-89.
11. Шевель І.П. Нові соціальні конфлікти та їх соціокультурний розвиток. *Науковий журнал ГАБІТУС.* Причорноморський науково-дослідний інститут економіки і інновацій. Випуск 8, Одеса, 2019. с.81-84.
12. Шевель І.П. Протистояння культурних ідентичностей у сучасному українському суспільстві. *Науковий журнал ГАБІТУС.* Причорноморський науково-дослідний інститут економіки і інновацій. Випуск 12, Том 1, Одеса, 2020. с.132-135.

Основна література

1. Донченко Е.А., Титаренко Т.М. Личность, конфликт, гармония. Київ, 1989.
2. Зарицька В. В. Психологія конфлікту: навч. посіб. Клас. приват. ун-т. Запоріжжя ; Одеса : Гельветика, 2019. 379 с.

3. Захарчин Г. М. Управління конфліктами: навч. посіб. Нац. ун-т "Львів. політехніка". 2-ге вид., допов. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 191 с.
4. Іжнін І.І. Міжнародні конфлікти (кінець ХІХ – перша половина ХХ століття): підручник. Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 448 с. 19 12.
5. Конфліктологія та медіація : навчальний посібник. Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 249 с.
6. Пірен М.І. Конфліктологія: Підручник. Київ: МАУП, 2003. 360 с.
7. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
8. Соціальні конфлікти. Словник-довідник. Сєверодонецьк : СНУ, 2020. 120 с
9. Хрестоматія по конфліктології: У 3-х т. Т.1. Укл. В.М. Ніколаєвський. Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2009. 552с.

Допоміжна література

10. Інтерпретації російсько-українського конфлікту в західних наукових і експертноаналітичних працях. За ред. Володимира Кулика ; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І. Ф. Кураса. Київ : ІПіЕНД, 2020. 325 с.
11. Карамушка Л.М. Психологія управління: Навч. посібник. Київ: Міленіум, 2003. 344 с.
12. Конфліктологія: Практикум: навч. посіб. для студ.; уклад.: М. М. Дученко, О. А. Шевчук. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 88 с.
13. Лікарчук Н. В., Лікарчук Д. С., Шевель І. П. Основні аспекти етнічних конфліктів. Міжнародні : теоретико-практичні аспекти: зб. наук. пр. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2021. Вип. 7. С. 39-54. (1,2 д.а.Ю,4 д.а.) URL:<http://international-relations.knukim.edu.ua/article/view/233220>
14. Омельченко В. В. Соціальна психологія та конфліктологія: навч. посіб. Ч. 2 : Конфліктологія. Харків : ХНУРЕ, 2020. 64 с.
15. Політичні конфлікти та кризи: мобілізаційні чинники громадянської активності: монографія. Г. П. Щедрова та ін.; Ун-т ім. Альфреда Нобеля. Дніпро : Ун-т ім. А. Нобеля, 2019. 199 с
16. Світова гібридна війна : український фронт : монографія. За заг. ред. В. П. Горбуліна. Київ : НІСД, 2017. 496 с.
17. Шевель І.П., Лікарчук Д.С. Міжнародні конфлікти як фактор неефективної комунікації. *Імідж і репутація: сучасні тенденції і виклики*. Міжнар. наук.-практ. конф. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2021. С.99-106.
18. Шевель І.П. Соціальні напруження на соціальні зміни та соціальні реалії як фактор сьогодення. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. Національний університет юридична академія. Одеса, 2021. Вип 28. С.46-49. URL: <http://apfs.onua.edu.ua/index.php/APFS/article/view/946>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

19. Бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: <http://www.univ.kiev.ua>
20. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
21. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua/>

22. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. URL: www.library.univ.kiev.ua
23. Наукова бібліотека Національного університету - Києво-Могилянська академія. URL: <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>,
<http://www.library.ukma.kiev.ua>
24. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
25. Національна історична бібліотека України. URL: <http://www.dibu.kiev.ua/>
26. Національна Парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>
27. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
28. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковою частиною оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри міжнародних відносин
від «30» червня 2022 р., протокол № 12.